

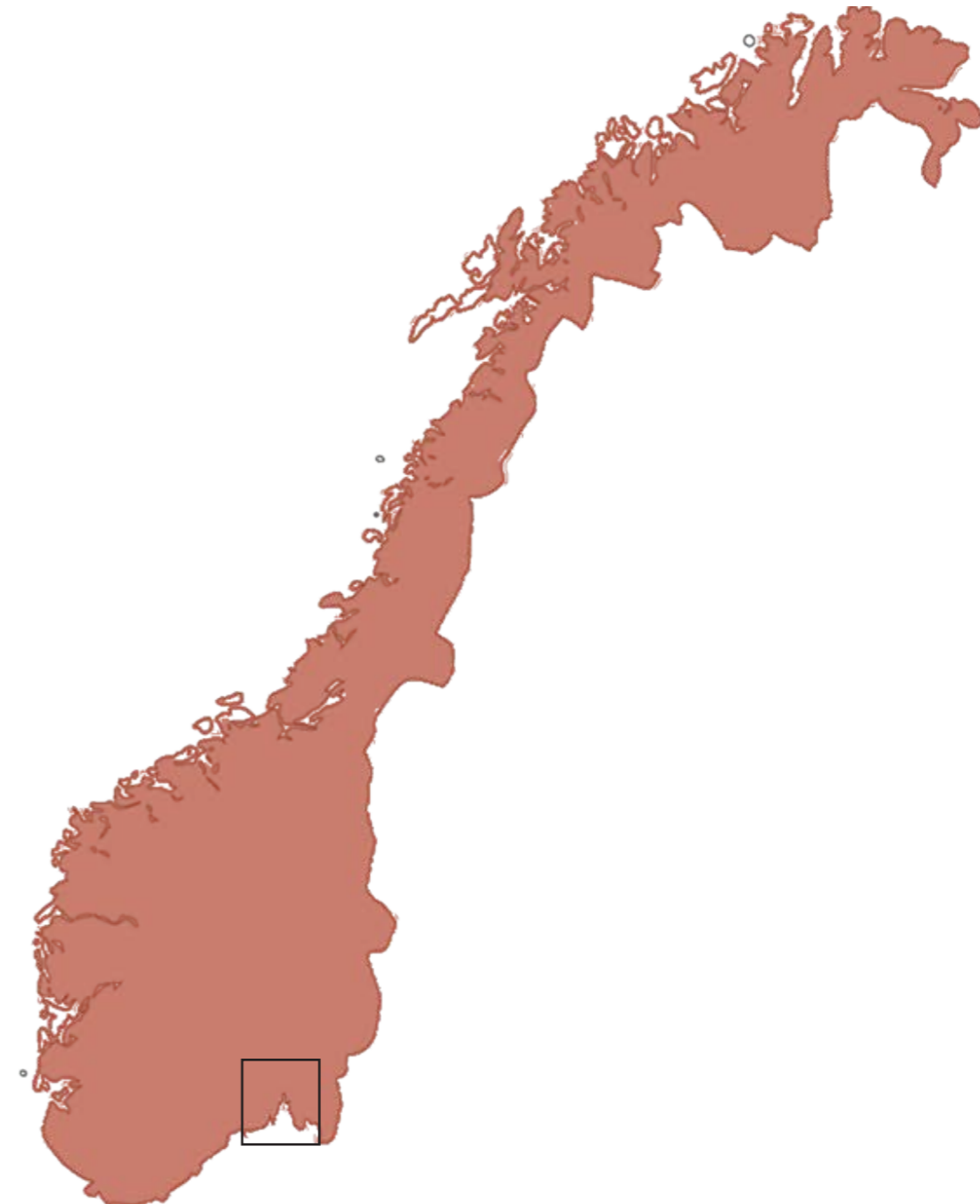
KONTEKST

Drammen by har de siste 20 år gjennomgått en bemerkelsesverdig utvikling. Som tidligere industri og gjennomfartsby i en akselererende negativ spiral har byen, dens innbyggere og politikere klart å skifte retning og skape vekst og optimisme. I dag er Drammen en av Norges raskest voksende byer. Byen er i endring, og viser frem det enorme potensialet som ligger i Drammens geografi. Steg for steg, endres Drammen fra en upolert perle til et levende sted som tiltrekker seg besøkende, næringsliv og innbyggere. En stor faktor i Drammens vellykkete metamorfose, som både årsak og virkning, er endringer i byens infrastruktur og de naturgitte forutsetningene med Drammenselva som naturlig midtpunkt. Med drammensbroa som bindeledd består sentrum av Bragernes og Strømsø, med hvert sitt torg, og kvaliteter med et stort potensial for videre utvikling.

Oppgaven jeg har tatt for meg er å designe et nytt kulturhus i en gammel drakt. Lokalisert på Strømsø med en sentral og viktig beliggenhet er det inspirerende og utfordrende. I takt med byens vekst er det ønskelig med flere kulturtilbud og møteplasser for befolkningen, og på Strømsø torg står Globusgården snart tom for leietakere.

Globusgården kan komplettere den allerede moderne plassen den ligger ved. Strømsø torg har fått sitt løft på tidlig 2000-tallet og er i dag et bilfritt torg, godt tilrettelagt for fotgjengere og syklister.

Med riktige grep kan Globusgården bevare karakteren som landemerke i Drammen og bli et kjennemerke for de som kommer reisende med tog fra hovedstaden og østfra.

DRAMMEN

Tomten ligger rett ved Strømsø torg i Drammen, som er kommune i Buskerud i Viken fylke. Drammen har fått navnet "Elvebyen Drammen" da den ligger i et dalføre ved Drammenselvas utløp i Drammensfjorden. Byen er spesielt kjent for den vellykkede utviklingen og veksten i moderne tid, med Drammenselva og sentrum som hovedpunkt. Her er det også gode turmuligheter og korte avstander fra bykjerne til marka.

Det bor rundt 100 581 mennesker i Drammen kommune.

Forbindelsen og beliggenheten mellom Drammen og Oslo gjør byen til et attraktivt sted å bosette seg for mange familier. Her er det gode jobbmuligheter, skoler og tilbud for flere generasjoner.

Buss og togforbindelsene er godt utarbeidet og det er enkelt å forflytte seg innenfor, og utenfor byens grenser. Drammen ligger omtrent 40 kilometer sydvest for Hovedstaden, og med togavganger hvert tiende minutt er det ingen sak om arbeidsplassen skulle befinne seg der.

Kart 1:10 000. Sentrumsbydelene Bragernes og Strømsø med Globusgården er markert

STRØMSØ

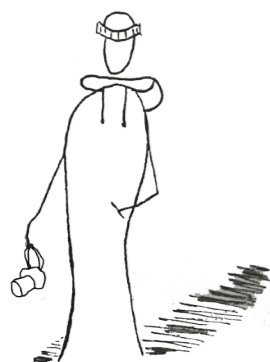
Tomten jeg jobber med ligger 50 meter fra Strømsø torg, på sørsiden av Drammenselva. Området er preget av kontorarbeidsplasser og handel i småbutikker, og er bosted for omtrent 1800 mennesker. Strømsø torg er mest kjent for inngangen til jernbanestasjonen og den totalrenoverte torgplassen som er godt tilrettelagt for myke tafikanter.

Jernbanestasjonen er den fjerde mest traffikerte i landet og her strømmer det mennesker til og fra hele døgnet. Alle lokale og mange regionale busser stopper på busstasjonen like ved.

Fra prosjektet som ligger sentralt til torget er det kort avstand til den videregående skolen, Drammenshallen og badet, samt marienlyst stadion hvor det er store idrettsarrangementer som finner sted.

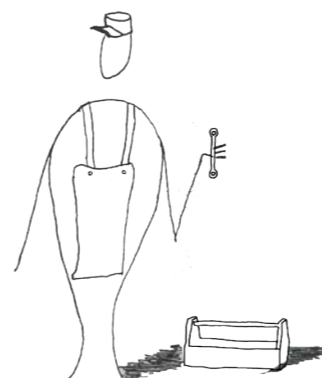
Strømsø har vært en stor del av transformasjonen av det sentrale Drammen som har pågått fra slutten av 1900-tallet og til den dag i dag. Det er planlagt større boligutbygginger østover i bydelen, og allerede er det nye hotellet River Station, ved jernbanelinjen, i drift. Flere næringslokaler skal renoveres og bygges, og det er stort engasjement i en videre utvikling av sentrumsområdet.

PETER

Peter er 15år og snart ferdig med 10.klasse. Han ser frem til dagen kulturhuset står ferdig. Da skal han ta med kameraet sitt bort til Globusgården for der skal de ha et produksjonsrom som minner om et fotostudio, hvor han kan låne utstyr og dyrke drømmen om å bli fotograf.

EIRIK

Eirik er 45 år og har fått jobb på verkstedet til Globusgården. Han er utdannet møbelsnekker og designer, og synes det er veldig gøy å jobbe med ulike materialer og verktøy.

Til daglig skal han holde ulike kurs og kreative møter med skoleklasser, bedrifter og privatpersoner. Men mest av alt liker han at verkstedet er tilgjengelig for alle, for det gir han mye glede å dele kunnskap og snakke med byens befolkning.

LISE

Lise er 73år og har hele sitt liv drevet med sang og drama. Hennes tid med opptredener og kunster på scenen har vært over en stund, og teaterlivet har hun lagt på hylla.

Etter at hun fikk høre om at Globusgården skal bli transformert fra handelssenter til kulturhus har den pansjonerte teatergjengen hennes blitt fristet til å se om de gamle kunstene fortsatt er i live. Nå har skal de ha faste øvinger i kjellersalen, med avsluttende middag i restauranten på taket. Denne sosiale tråden ser de frem til å holde ved så lenge de kan.

MIKKEL

Mikkel er 34 år og har nettopp startet bedriften Event AS med venninnen Mari. Sammen jobber de med å utvikle en app hvor bedrifter og privatpersoner kan finne lokaler, leie utstyr og få oversikt over kulturelle tilbud i byen. Den siste tiden har de lett etter en hovedbase som er sentralt, med kort avstand til toget. Da de fikk vite om produksjonsrommet og møterommene det nye kulturhuset skulle inneholde var de ikke i tvil om at det var der de ville oppholde seg i arbeidstiden.

Fra avstand ser Globusgården nokså hel og fin ut. En lysende gul fasade med masse butikkvinduer i første etasjen. Det røde kina restaurant skiltet lyser så langt en kan se fra bybroa i nord. Etterhvert som jeg kommer nærmere blir helhetsinntrykket mer rotete, og jeg kan tydelig se skillet mellom de to byggetrinnene som jeg har sett plantegninger av tidligere. Butikklokalene har ikke noen sammenheng i hvordan de fremstår utad, og desto nærmere jeg kommer får jeg

øye på flere fasadeplater som hadde falt av og ikke blitt erstattet. Dette var ikke endret ved en senere befaring.

Innsiden av butikklokalene i første etasjen bærer preg av ombygging og tilfeldigheter. Det ser ut som hver butikk har hatt rimlig frite tøyler til å skape plassen og rommene de trenger for sine filialer.

Bakgården til Globusgården gir meg samme følelse

som fasaden. En litt likegyldig følelse. Her står søppelkontainerne og noen biler. Gårdsrommet fylles opp med sollys som skinner på den hvite veggen som peker mot nord, og det er synd det ikke er større vinduer som slipper lyset inn i bygningen på denne veggen.

Alt i alt er Globusgården i god konstruktiv stand, men mangler en opprustning av det ytre.

EKSISTERENDE SITUASJON

Globusgården ligger sentralt til, og innenfor de første hundre meterne fra prosjektet finner du dagligvarebutikk, hotell, buss, taxi og kvartaler med næringslokaler.

Dette kartet viser registrering av avstand fra prosjektområdet til ulike tilbud i Drammen sentrum. De aller fleste tilbud er i gåavstand, og tilgjengeligheten til transportmidler for lengre avstander er kun få minutters gange unna.

EKSISTERENDE TILBUD I NÆROMRÅDET

Det er godt tilrettelagt for mange trafikanter rundt prosjektområdet og Strømsø torg. Dette kartet viser registreringer av buss- og sykkelbevegelse i området. Bybroa sentralt på dette kartet, i tillegg til Strømsø torg, er kun forbeholdt kollektiv transport og taxi. Andre private kjøretøy har ikke tilgang til dette området, noe som gjør at mange trafikanter trykt kan ferdes mellom togstasjonen og sørover til Globusgården.

EKSISTERENDE TRAFIKALE AKSER

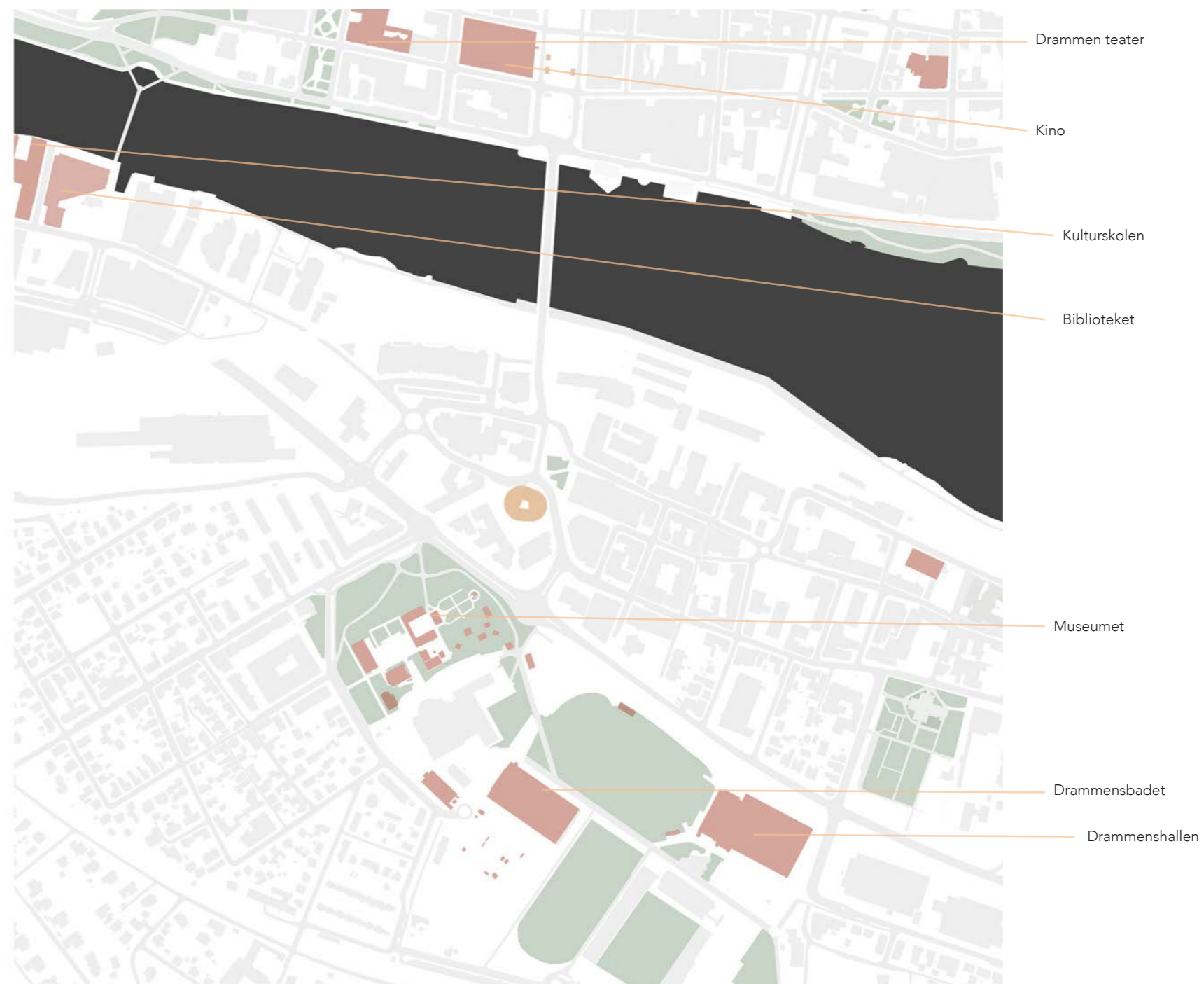
EKSISTERENDE SITUASJON KULTUR

I Drammen sentrum finnes det flere kulturtilbud innenfor korte avstander. På Bragernes er Drammens teater den største scenen. Her er det store arrangementer og forestillinger stort sett hele året. Kinoen ligger i samme gate og inneholder flere saler for filmvisning.

På Strømsø finner vi museumsparken med Drammens museum og flere større idrettsarenaer som marienlyst stadion, Drammensbadet og Drammenshallen. Sistnevnte blir også brukt til ulike arrangementer som vitnemålsutdeling for avgangselever ved blandt annet Drammen videregående skole.

De nyeste kulturtilskuddene finnes på union. Her er det populære biblioteket med universitetet og kulturskolen som holder til.

Det som enda ikke finnes i Drammen er kulturhuset som er uavhengig av orgianserte grupper og foreninger, hvor hver enkelt kan ta i bruk og låne lokaler, utstyr og verksteder. Med et voksende antall innbyggere, og videre utvikling av byen, vil et kulturhus som dette gi befolkningen et nytt sted å samles til uformelle møter og aktiviteter.

TO BYGGETRINN

Byggingen av Globusgården begynte i 1963 på oppfordring av et selskap med flere forretningsdrivere som hadde mistet sine butikklokaler da bygningsstrukturen på Strømsø torg ble revet. De trengte nye butikklokaler, og fikk tilslutt innfridd sine ønsker.

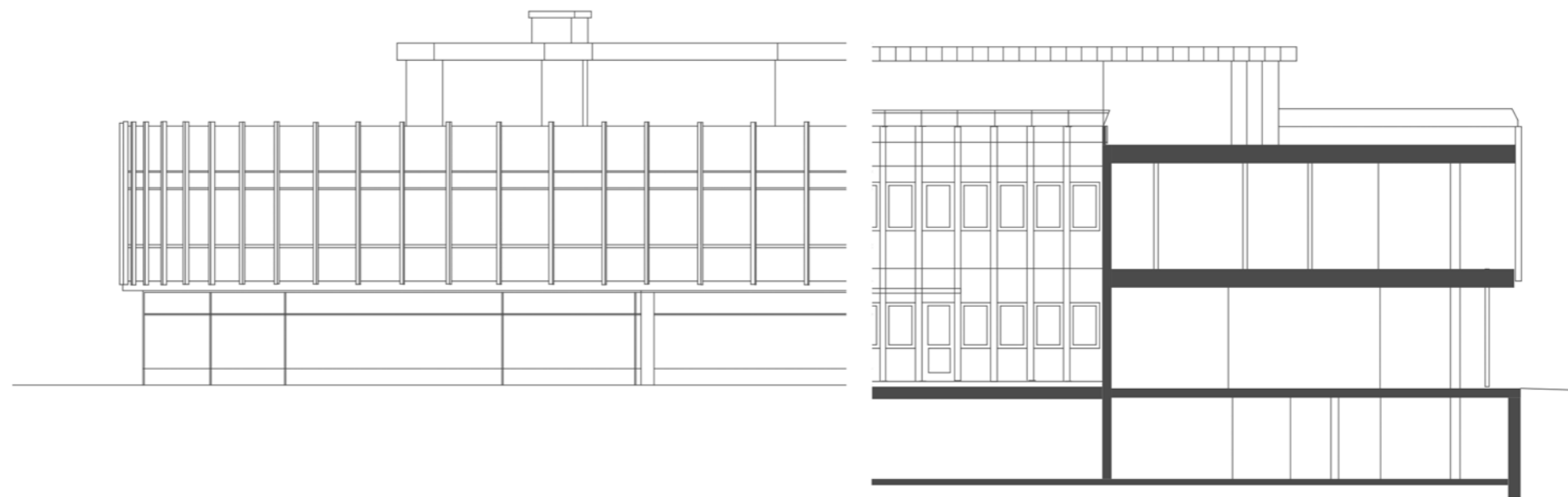
I to etapper ble Globusgården oppført. Første delen sto ferdig i 1963, formet som en halvsitkel med to etasjer. Denne delen har et tydelig byggegridd som jeg har beholdt i prosjektet. I 1967 fikk Globusgården sin ovale form med det siste byggetrinnet som ikke følger samme gridd.

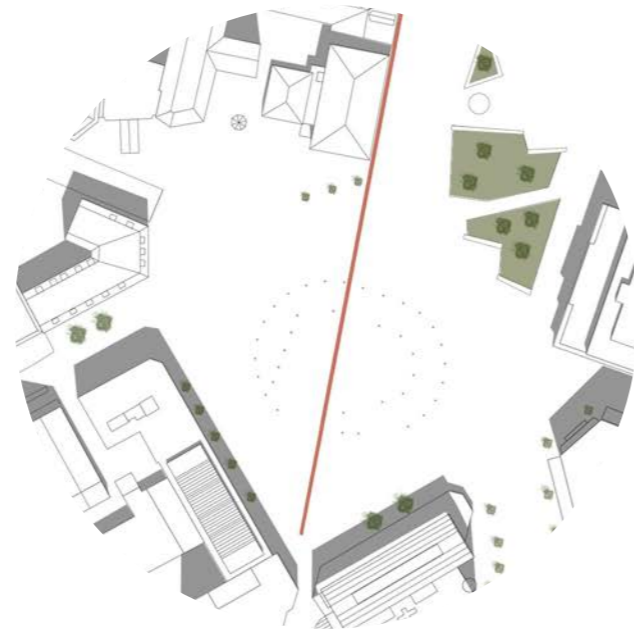
Inspirasjon til den karakteristiske formen ble hentet fra Tyskland, med bygningen Kaufhof i Mannheim

som ideal. Det er arkitektene Ragnar Anker Nilsen og Arne Grenager som står bak den senmodernistiske bygningen.

Det har vært flere diskusjoner om Globusgårdens fremtid, og hvor vidt bygningen skal bevares eller ikke. Forslagene på boret har vært alt fra høyhus på 94meter til bevaring i minste detalj.

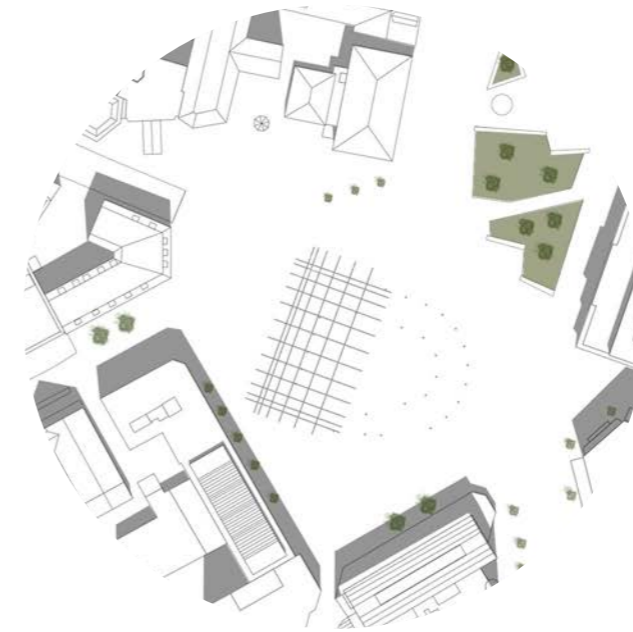
I dag eies Globusgården av Strømsø Torg Eiendom, og selve gårdsrommet eies av Drammen kommune. Bygget rommer ulike næringsvirksomheter, og i første etasje er det lokaler tilpasset handels- og servicerettede formål. Andre etasje består av kafé- og selskapslokaler, i tillegg til tannlegekontorer.

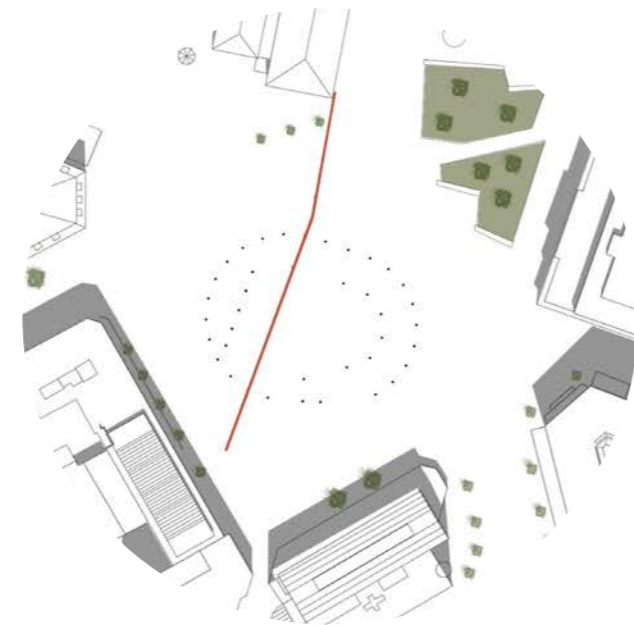
1. BYROMMET

Ta vare på byggelinje, undersøke og utvikle kvalitetene som ligger i gateløpet og byrommet.

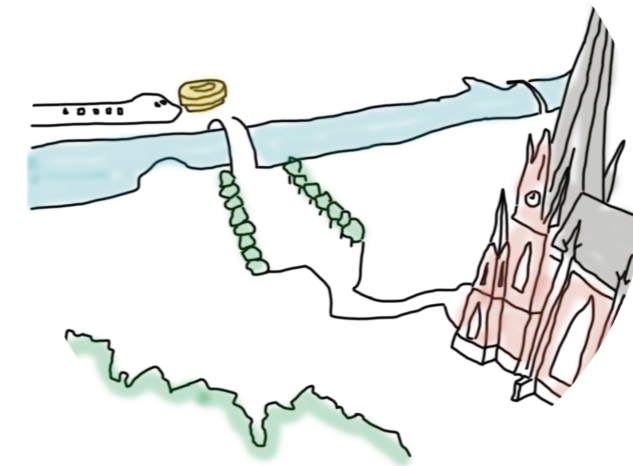
2. EKSISTERENDE GRID

Ta vare på byggegrid, og undersøke kvalitetene som ligger i den eksisterende bygningen.

3. BYGGELINJE OG GRID

Der byggegriddet og byggelinjen møtes blir det en knekk, den har jeg valgt å følge ved utforming.

4. BYAKSE

Det nye kulturhuset skal være med på å understreke den eksisterende byaksen som strekker seg mellom Bragernes og Strømsø.

HOVEDGREP

Disse fire grepene har vært viktige for prosjektet gjennom hele fasen.

1. Åpenhet og sikt

Ønsket med prosjektet er å gi bygningen et inviterende og åpent uttrykk. Ved å la bygulvet fortsette igjennom første etasjen med en tydelig gjennomgang, og sikt tvers igjennom, kan både bygningen knyttes til det omkringliggende, og skape et sammenhengende bybilde.

2. Grønne sekvenser

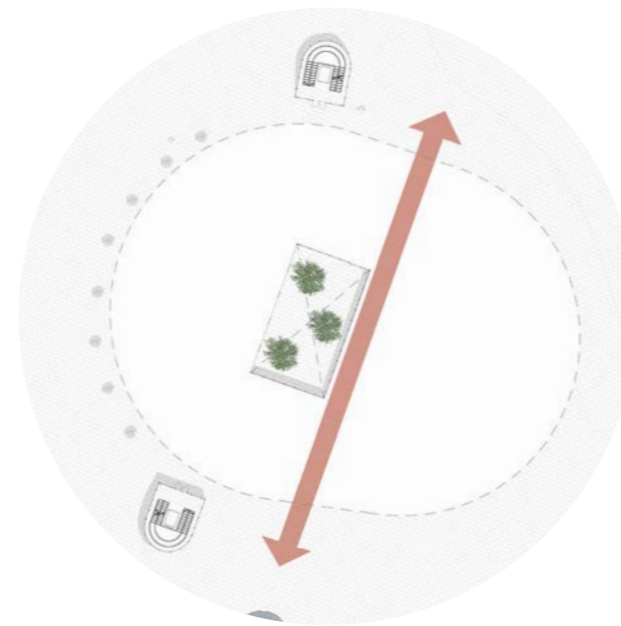
Men grønne trær og planter rundt prosjektet, og atriumet med sin beplantning som kjerne, er ønsket å skape et sammenhengende grøntdrag gjennom hele prosjektet.

3. Lys

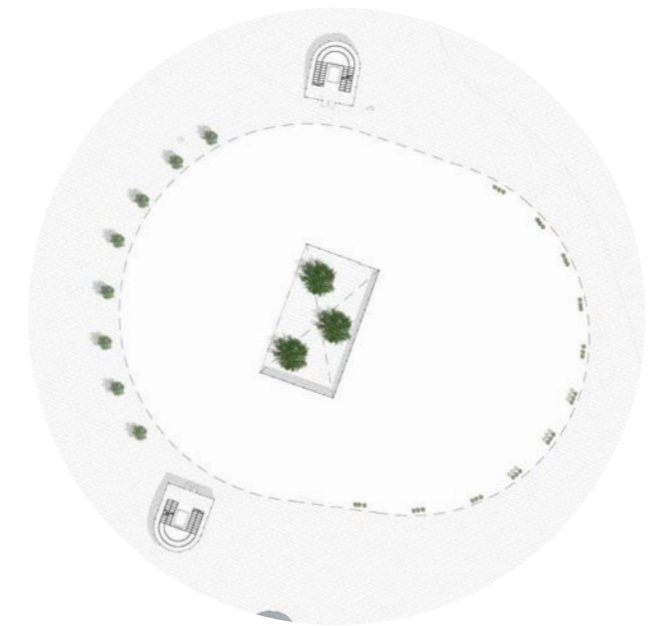
Bygningen har i utgangspunktet gode lysforhold som tanken er å forsterke. Å bruke atriumet som en lyskilde, samt bruke store glassflater der solen skinner mest igjennom, er grep som vil gi kulturhuset tilstrekkelig med dagslys og sol.

4. Synlig aktivitet og bevegelse

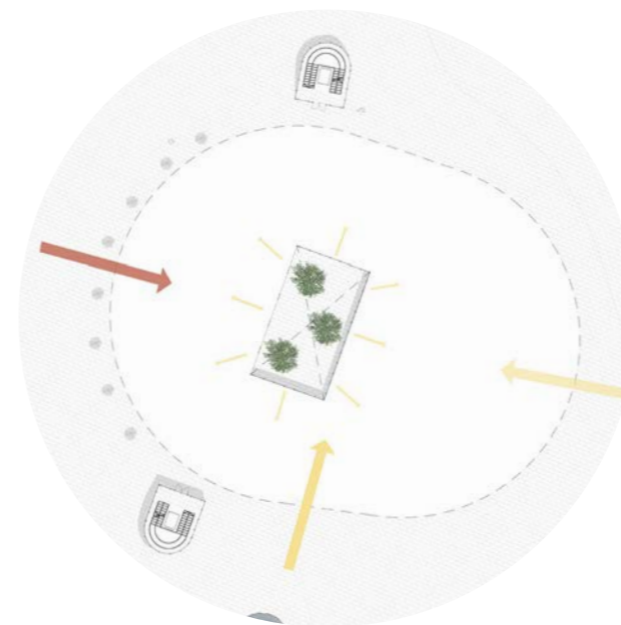
Den åpne førsteetasjen med sine synlige vertiklaforbindelser på utsiden av byggekroppen skal gjøre det lett å orientere seg rundt i området og bygget. I tillegg er amfiet en åpen plass som er tilgjengelig både med rullestol og til bens. Her blir en del av aktiviteten til kulturhuset godt synlig for forbipasserende og besøkende.

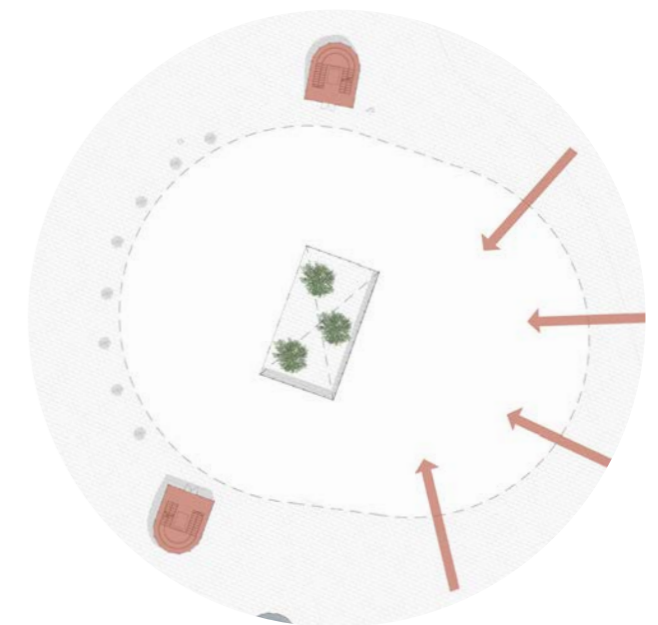
1. Åpenhet og sikt

2. Grønne sekvenser

3. Lys ■ Kveldsol ■ Morgensol

4. Aktivitet og bevegelse

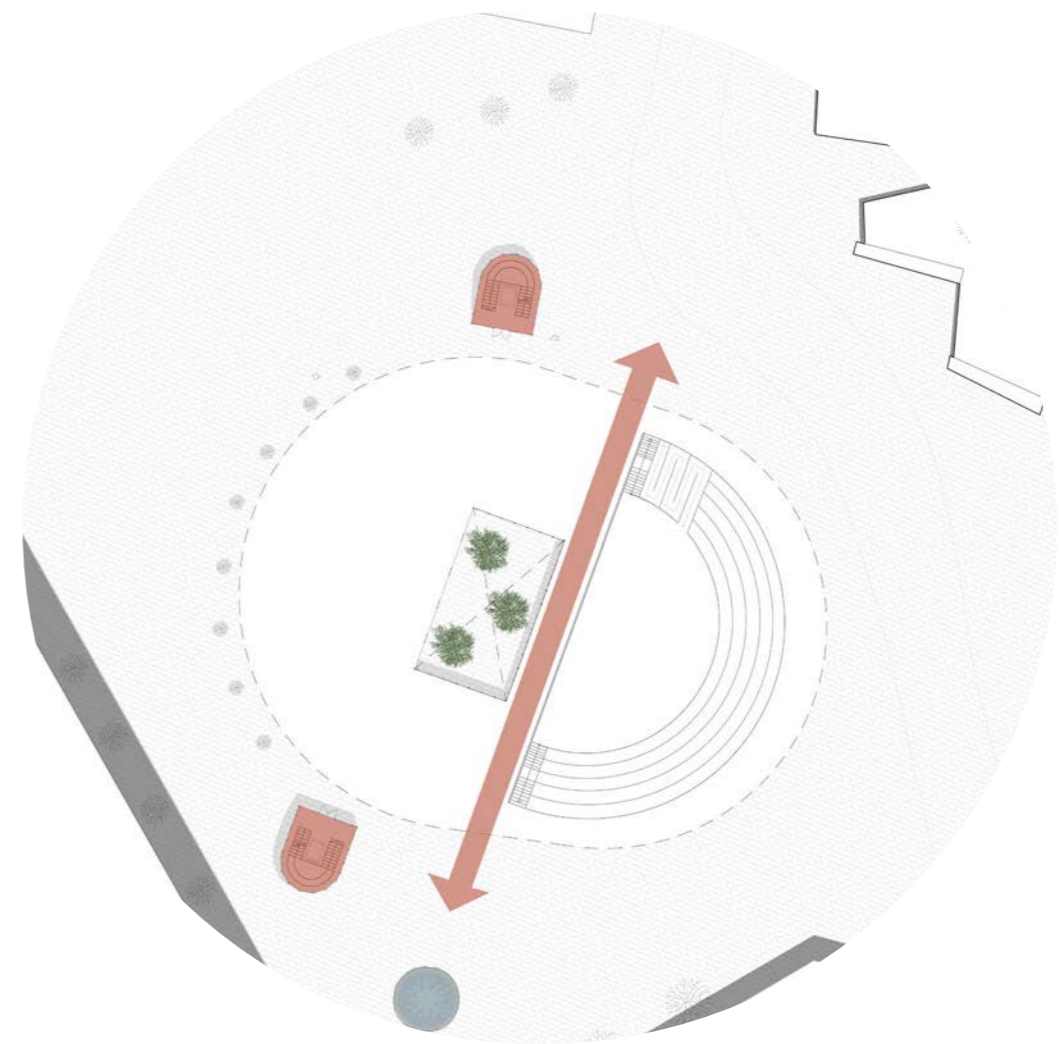
GLOBUSGÅRDEN KONSEPT

Det som er viktig for Kulturhuset er at kulturproduksjonen får kontakt med bylivet og den urbane situasjonen. Da er det snakk om øvingsarealene, verkstedet, produksjonsrommene og så videre. Tanken er å gjøre de synlige, og at brukeren som beveger seg gjennom etasjene på en eller annen måte kommer i kontakt med produksjonen på vei til formidlingen.

Konseptet til prosjektet er å bygge opp en struktur som er imøtekommende og inviterer til bruk, samtidig som identiteten til bygget ivaretas. Ved å plassere vertikalforbindelsen på utsiden av den eksisterende byggekroppen er det tydelig hvordan en beveger seg mellom etasjene, og hvor en går inn i bygningen, noe som skaper en mindre barriere for besøk.

Gjennomgangen i første etasjen, som er ment å være en forlengelse av bygulvet og byaksen, skal gi fotgjengere muligheten til å bevege seg "igjennom" Globusgården og se på aktivitetene på innsiden av bygningen og nede i amfiet. Ved å tilrettelegge for et utendørs amfi som befolkningen fritt kan bevege seg rundt, er ønsket å skape en nyskjerrighet og større tilhørighet til bygget og aktivitetene der, enn det som er i dag.

Kjernen i prosjektet er det eksisterende atriumet som er transformert fra søppelrom og parkering til en grønn oase som skal forskyne bygningen med dagslys og grønt.

PRODUKSJON

FORMIDLING

Perspektiv av Globusgården sett fra bybroa.

Situasjonsplanen illustrerer hvordan Globusgården med sine nye trappekjerner ligger på det eksisterende torget. Her er det et sammenhengende bygulv som strekker seg helt fra jernbanestasjonen til Globusgården, og på den måten binder området fint sammen.

Som vist på planen er det korte avstander til buss, tog og taxiplasser. Det er også tilrettelagt for parkering av privat kjøretøy vest og sør-øst for tomten.

Mellom trærne rundt kulturhuset er det plassert sykkelstativ for syklistene.

SNITT 1:500

Langsnittet viser hvordan Globusgården ser ut i kontekst med den eksisterende situasjonen. Til høyre for Globusgården er sparebanken, Scandic hotel og deler av Ticonbygget illustrert.

Langsnitt fra Globusgården til begynnelsen av Bybroa.

1. SPILER

For å skille den karakteristiske formen fra det resterende bygget er den ovale delen kledd med trespiler.

2. GLASS

Atriumet er konstruert med glassfasade for å gi lys og innsyn gjennom hele byggekroppen. Restauranten på toppen har også glassfasade hvor kveldssolen skinner fint inn.

3. TEGL

Det nye kulturhuset skal være med på å understreke den eksisterende byggelinjen, og med en klar og tydelig fasade i tegl som følger gjennomgangen blir dette tydelig.

FØRSTE ETASJE

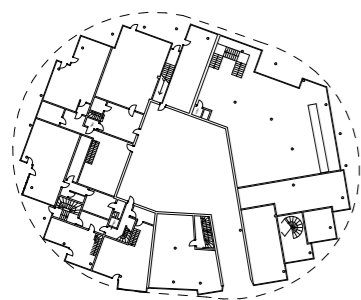
Romprogram

Grunntanken gjennom hele prosjektet er å bringe folk sammen. På dagtid og på kveldstid. Om det er i forbindelse med konferanser, konserter, foredrag, presentasjoner, dans, utstillinger eller bare som venner eller kollegaer over en øl eller et vennskapelig spill.

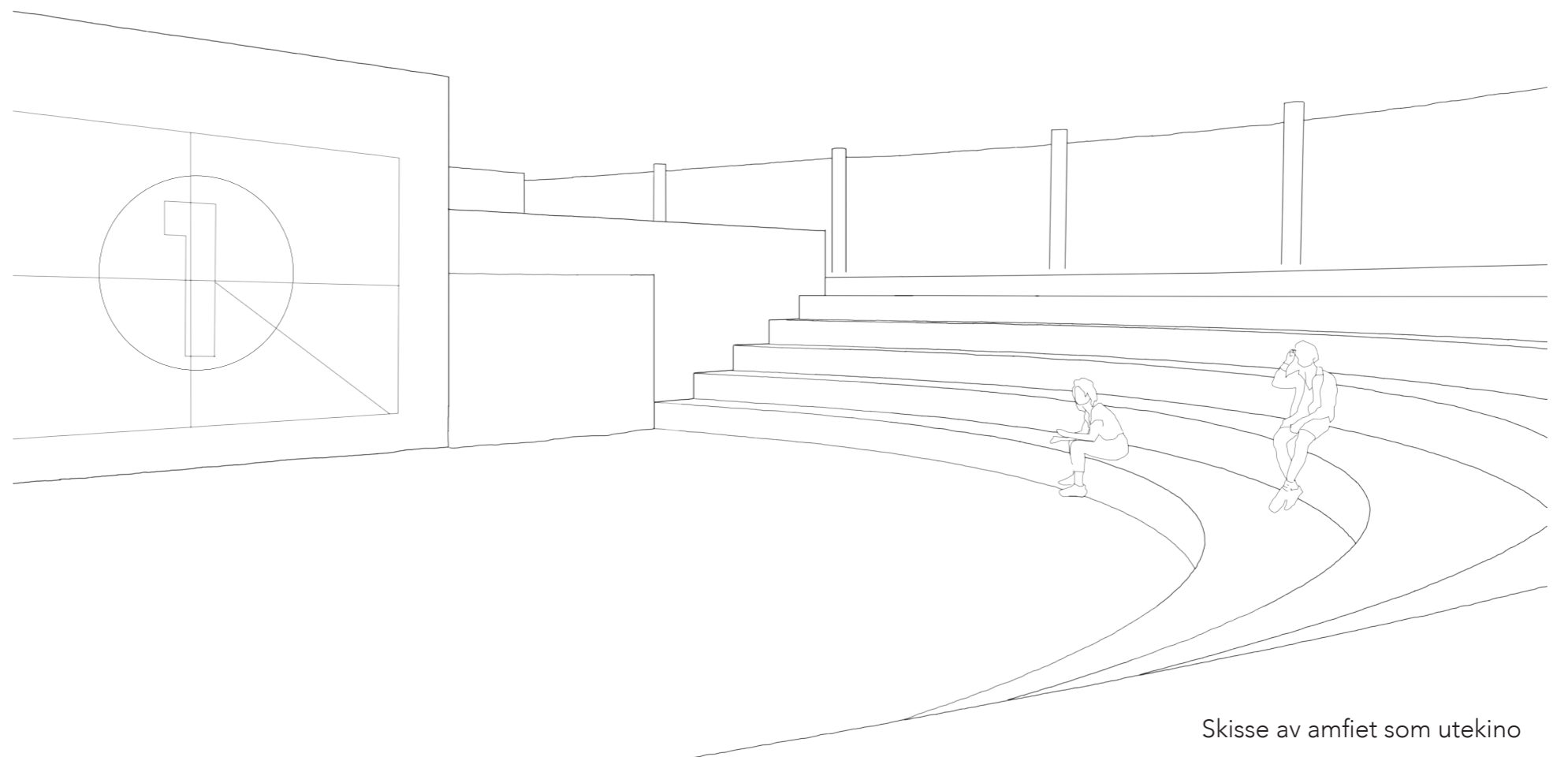
I den første etasjen til det nye kulturhuset finner vi "Globus Kafé". Dette skal være en uformell møteplass for venner, familier og kollegaer. Det er plass til små forretningsmøter lenger inn i lokalene.

Amfiet utenfor kaféen er tilrettelagt for ulike opptredner innenfor dans, teater og musikk. Det er også plass for å holde markeder, auksjoner og kurs. Om vinteren er det glasskyvedører som settes opp for helårsbruk. Det gjør det mulig å bruke utekinoet, som vist på skissen, året rundt.

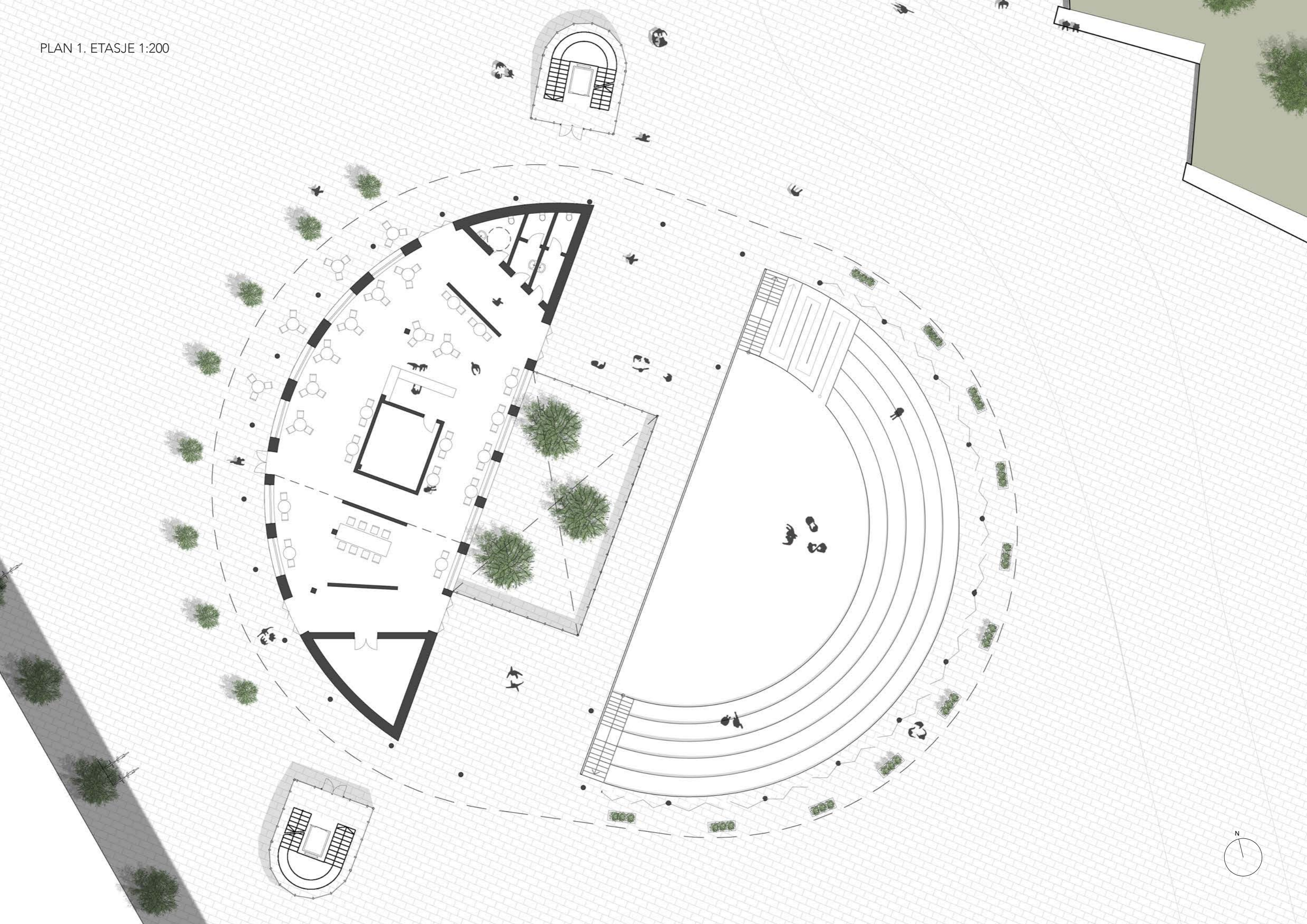
Atriumet som strekker seg fra underetasjen og hele veien opp til taket er konstruert i glass og tilfører bygget lys. Det er åpent for publikum å bevege seg på de beplantede balkongene fra den ene til den andre siden i atriumet.

Den eksisterende planen av første etasje. Rommer nå butikk- og serveringlokaler. Atriumet er brukt til ansatteparkering og søppellagring. I det nye kulturhuset er fem av søylene til byggetrinn to erstattet med bæring i tak og vegger for ikke å være i veien for syn til scenene i amfi og Storsalen.

Skisse av amfiet som utekino

Kaféen i første etasje

ANDRE ETASJE

Romprogram

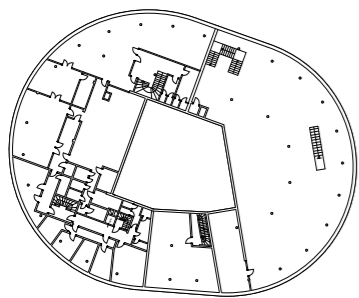
For å komme til den andre etasjen må en av de nye trappetrårnene benyttes. Det første som møter en i gangen er verkstedene med store glassruter for innsyn og lysgjennomstrømming. Tanken er at produksjonen skal være en synlig del av kulturhuset, like mye som forestillingene.

I verkstedene er det mulighet for utlån av diverse småverktøy og maskiner, i tillegg til ulike arbeidsbord.

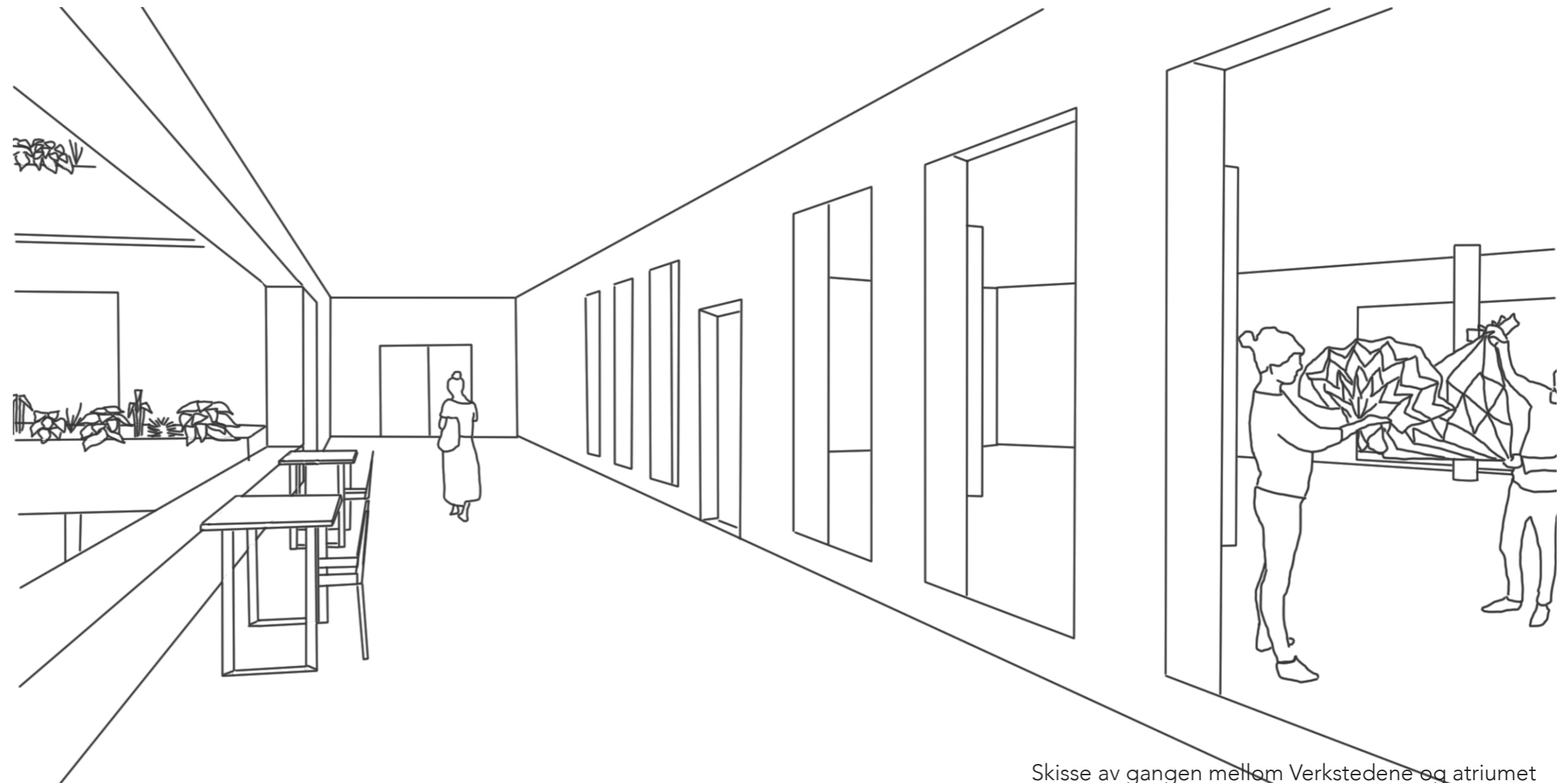
Videre innover er det møterom som er akkustisk tilpasset for musikk- og filmvisning, og de kan brukes til møter, kurs, seminarer og pop-up kontorer.

Det største lokalet er Storsalen med dobbel takhøyde og den største scenen. Dette er et fleksibelt rom som passer godt til blandt annet kurs, seminarer og opptredener.

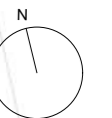
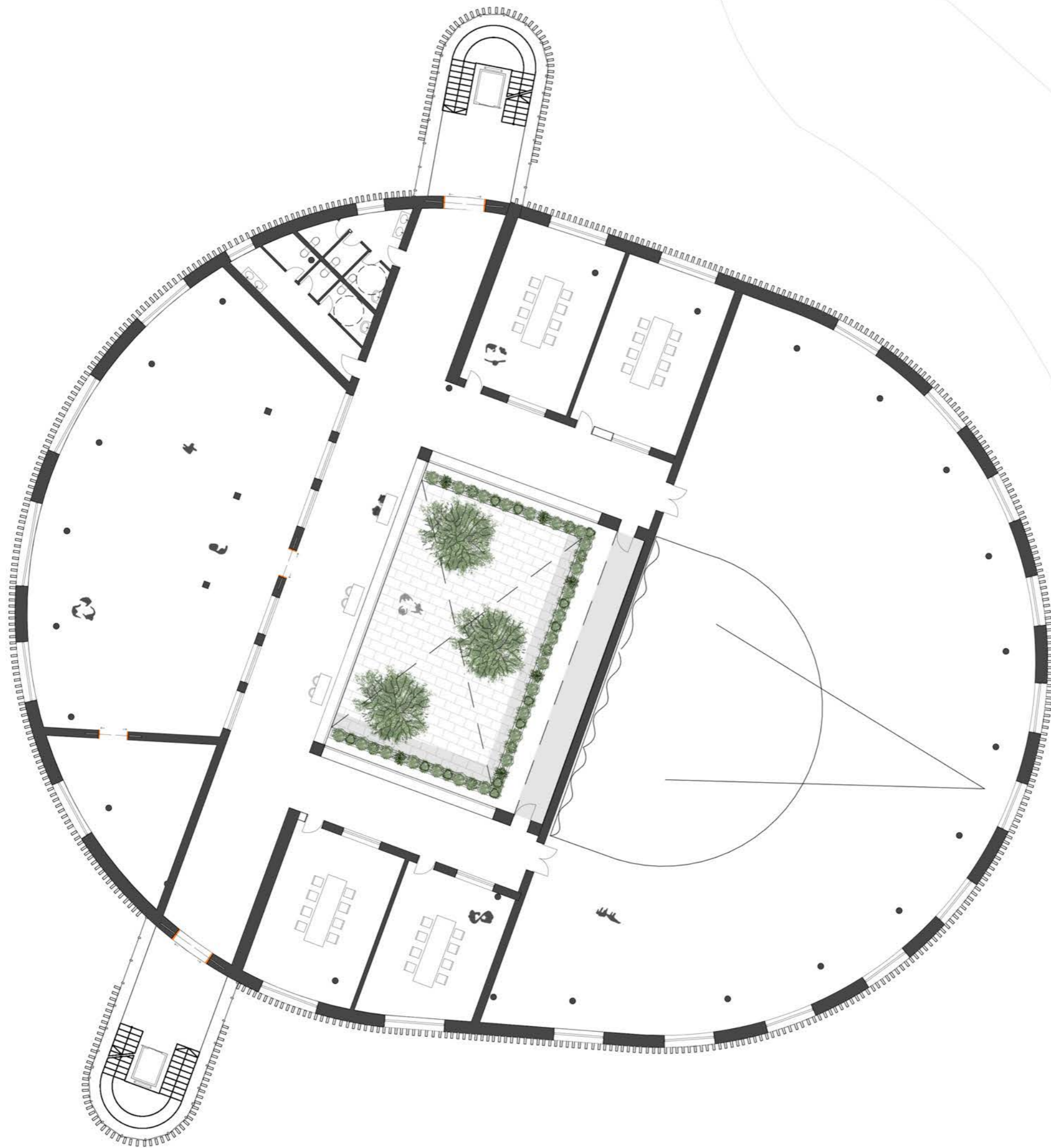
Fra denne etasjen er det mulighet for å bevege seg ut på den grønne oasen som atriumet har å tilby. Balkongen har dør i hver ende for tilgang.

Den eksisterende planen av andre etasje. Rommer nå servering- og tannhelselokaler. I det nye kulturhuset er fem av søylene til byggetrinn to erstattet med bæring i tak og vegger for ikke å være i veien for syn til scenene i amfi og Storsalen.

Skisse av gangen mellom Verkstedene og atriumet

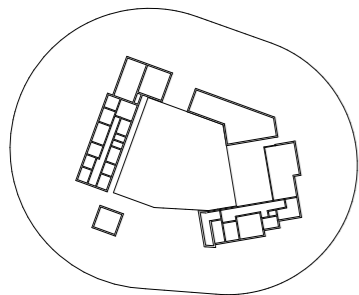

Storsalen med scene og dobbel takhøyde

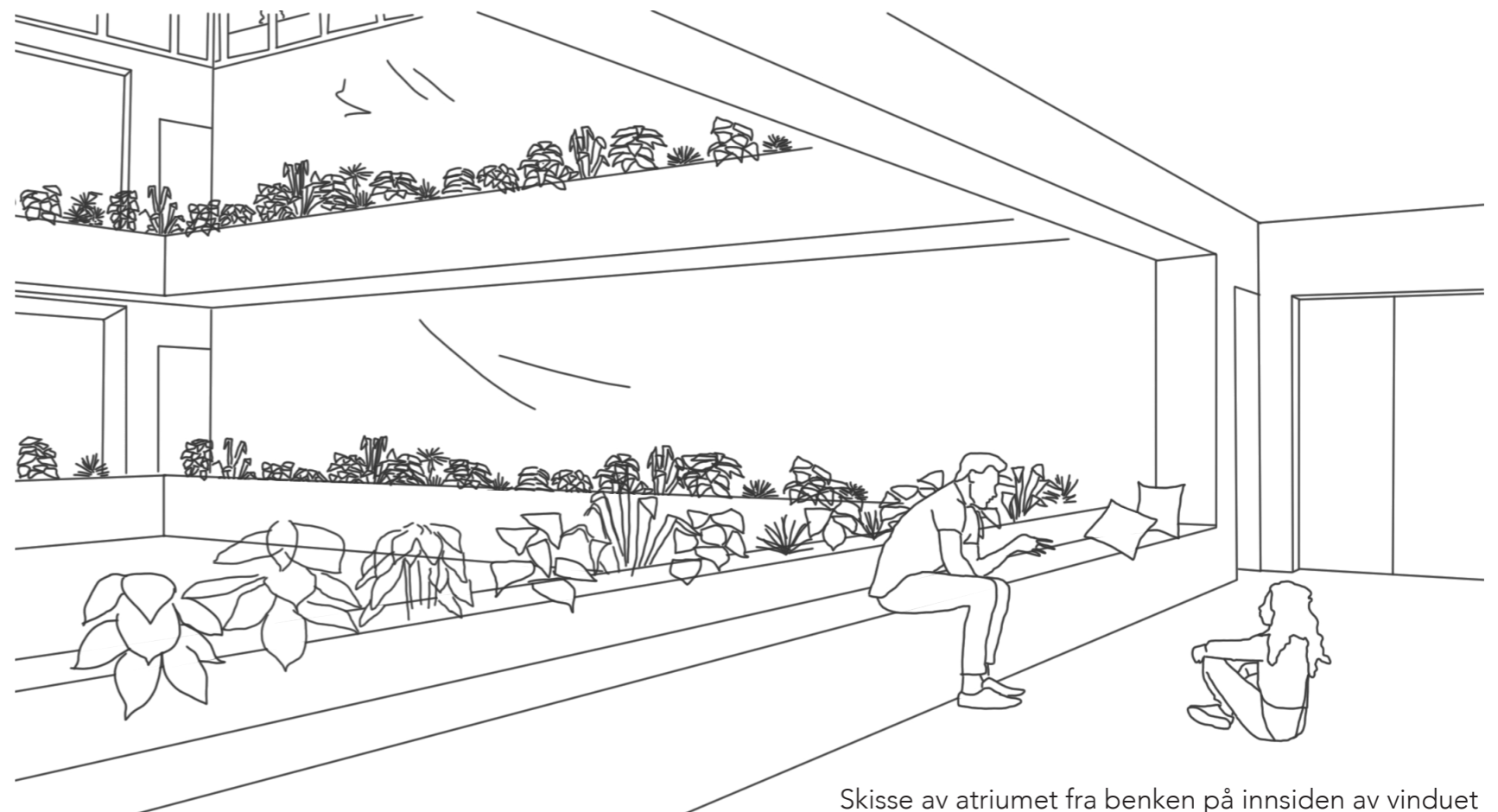
TREDJE ETASJE Romprogram

Den nye tredje etasjen inneholder flere arbeidsplasser for kulturproduksjon og andre næringer, studenter eller oppstartsbedrifter. I tillegg finner vi produksjonsrommene som ligger rett over møterommene. De er tilrettelagt for enda med kulturproduksjon, og er særtilpasset for foto og musikkproduksjon, og kan brukes til møter, øving og prøverom.

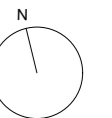
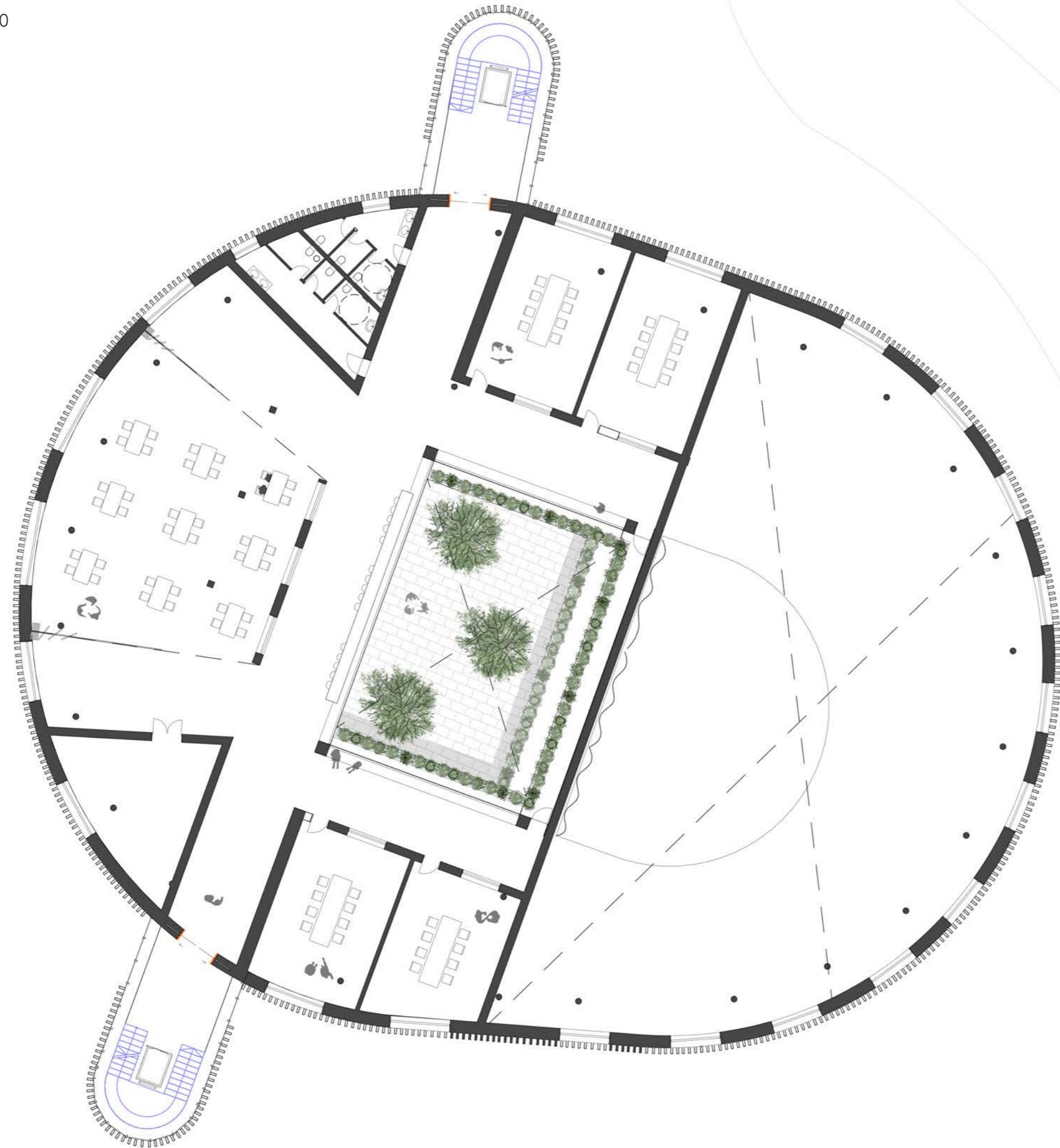
Herfra er det også mulig å trå inn i atriumet via balkongene. Herfra er det god utsikt helt ned i underetasjen, og opp til takterrassen. Den grønne oasen har også speil montert på veggen til storsalen for ekstra refleksjon og ledning av lys nedover i bygget.

Den eksisterende planen av tredje etasje.
Rommer nå vaktmesterbolig og anleggsrom.
Taket er delvis tilgjengelig.

Skisse av atriumet fra benken på innsiden av vinduet

Atriumet med de grønne plantene og speilveggen

FJERDE ETASJE

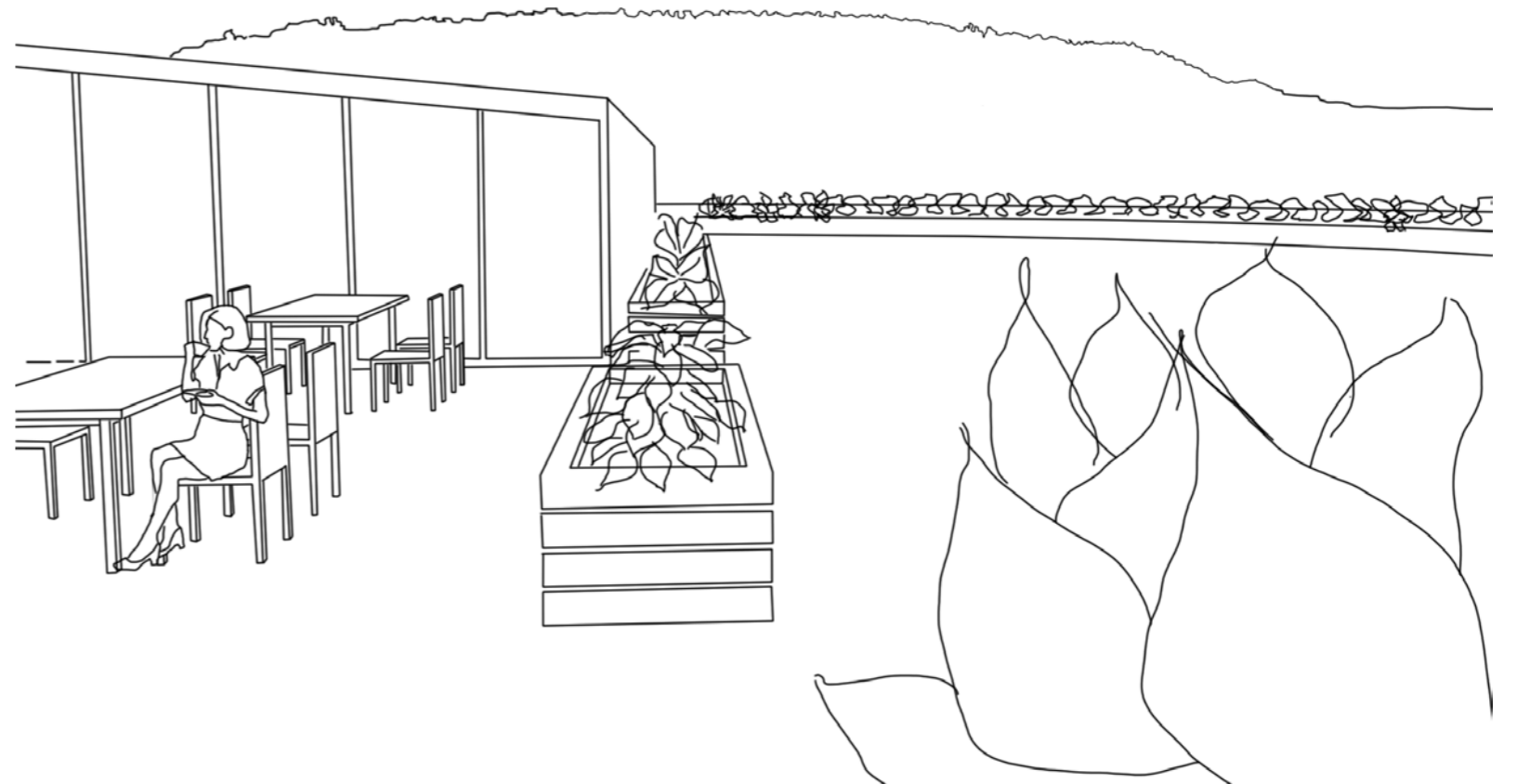
Romprogram

Den fjerde etasjen er et påbygg. Her får de besøkende en fantastisk utsikt over Strømsø torg, og bort til Bragernes og elva i nord. Mot sør er den grønne Strømsåsen å se.

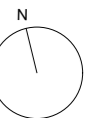
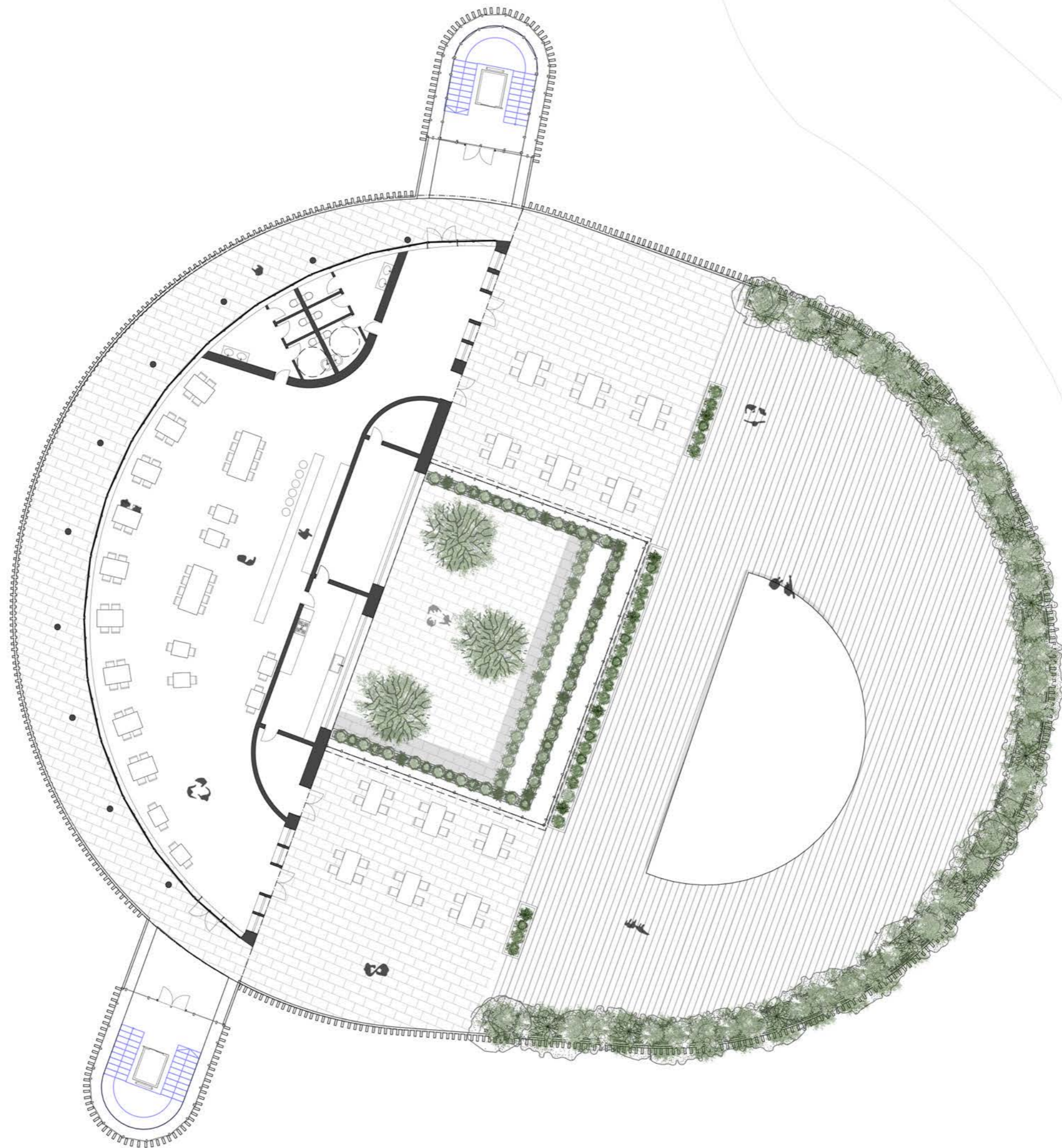
“Globus restaurant” er også å finne her, med uteservering til takterrassen. Dette er et trivelig lokale tilrettelagt for flere gruppestørrelser, og de serverer både mat og drikke.

De store vinduene, som er kledningen til hele vestfasaden, er rettet mot ettermiddagssolen.

På taket er det også en utescene som er tilrettelagt for intime utekonserter og underholdning.

Skisse av takterrassen med uteserveringen til restauranten

Perspektiv av takterrassen

UNDERETASJE

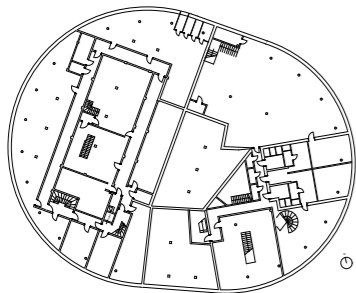
Romprogram

Underetasjen består i hovedsak av amfiet som er tilrettelagt for bruk gjennom hele året. Den har fleksible glasskyvedører som settes opp etter sesong og gjør det mulig å gjennomføre ulike opptredener innen dans, teater og musikk året rundt. Det er også mulig å gjennomføre markeder, auksjoner og kurs, i tillegg til å invitere til Drammens største utekino.

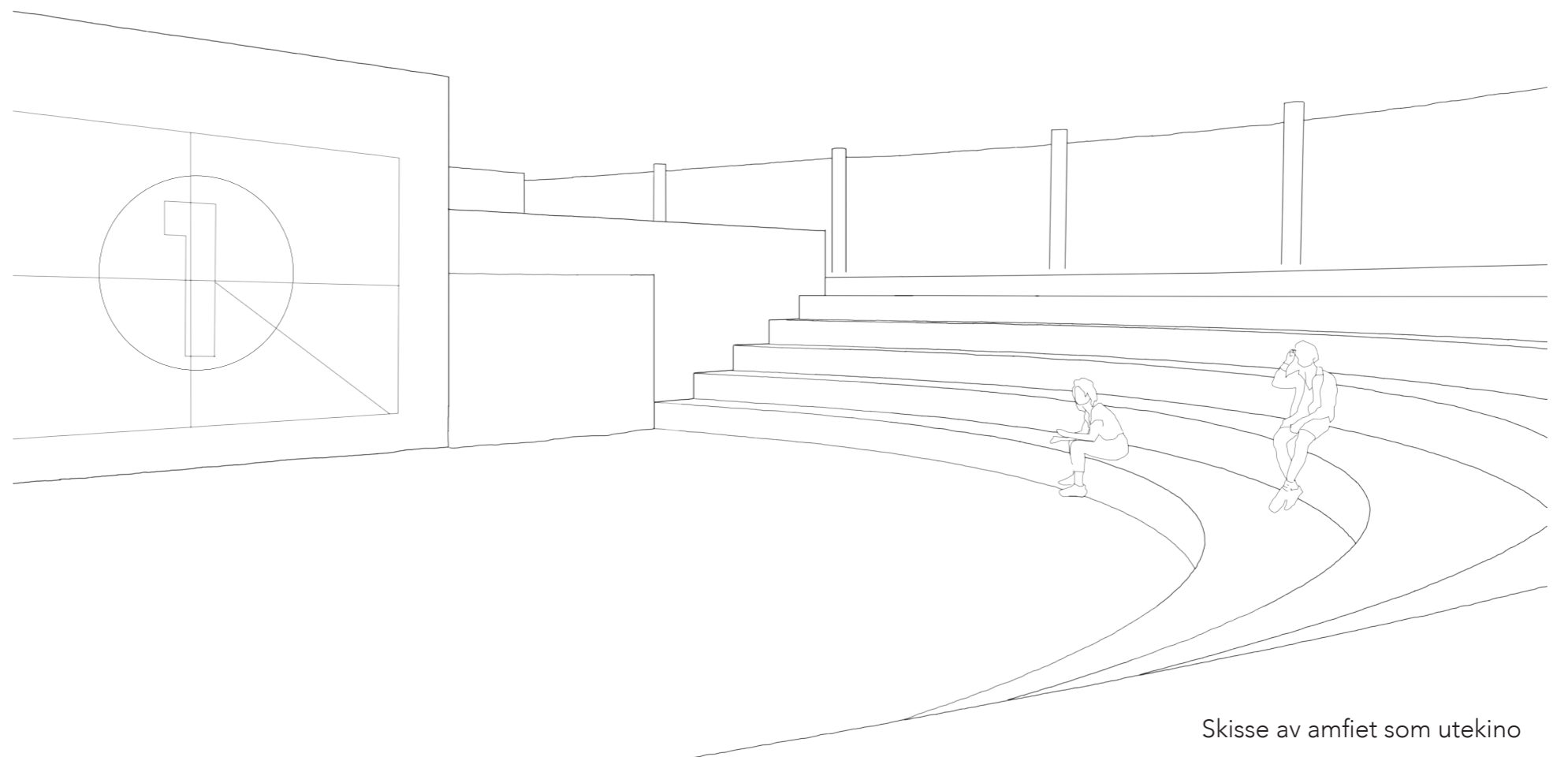
Atriumet strekker seg hele veien ned til underetasjen. Her er det også tilgang til den grønne oasen, med sittebenker og utsikt opp til gateplan.

“Gymsalen” er øvingslokalet til Globusgården. Her er det mindre grupper som kan leie lokalet til øving, med mulighet for små opptredner og arrangementer. Denne salen har direkte utsyn til det grønne atriumet, med mulighet til å trekke for vinduene for forestillinger og andre opptredner.

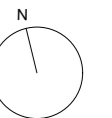
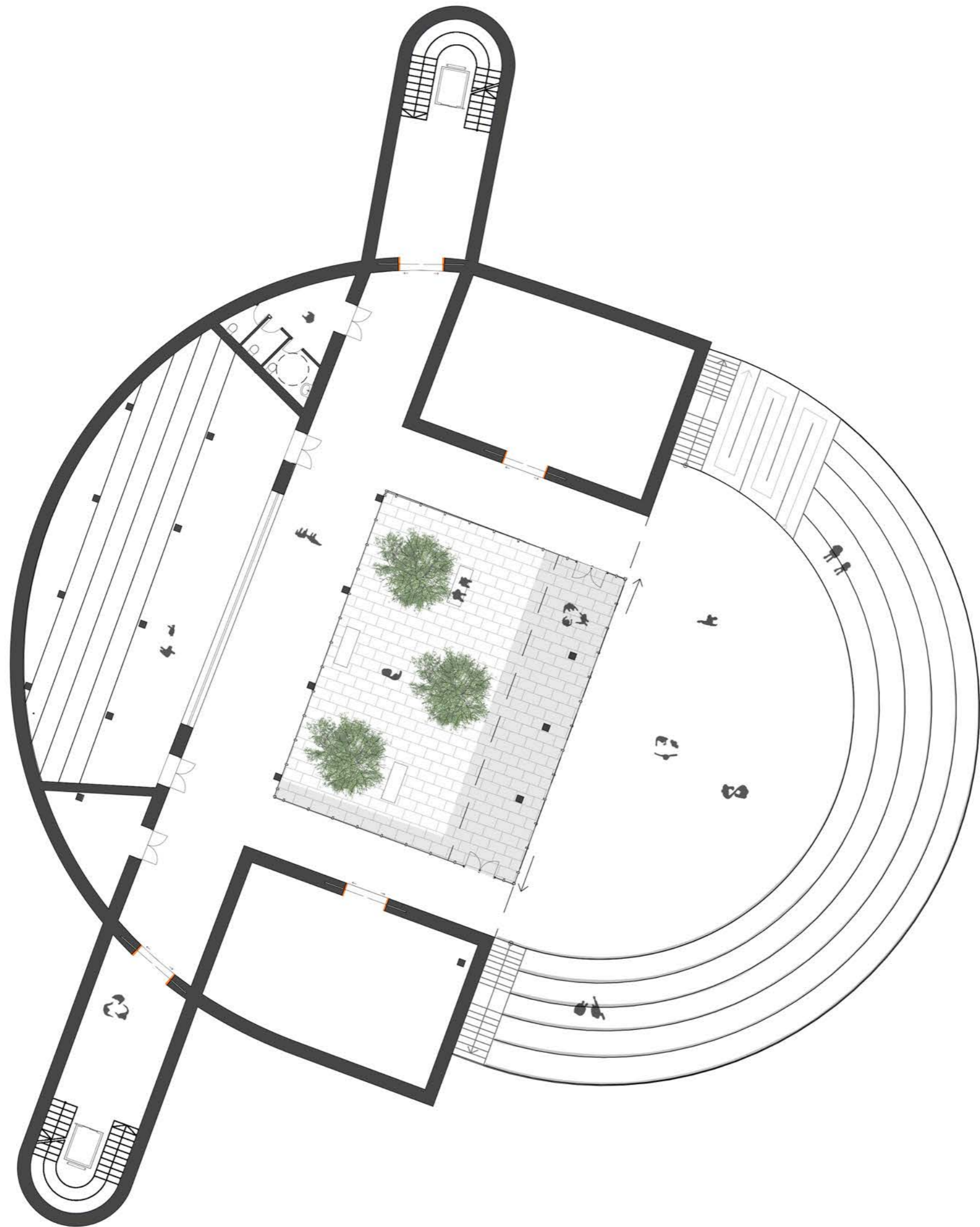
Scenelageret er et lett tilgjengelig rom for atriumet, og en kan enkelt rigge til ulike arrangementoppsett herfra.

Den eksisterende planen av underetasjen. Rommer nå lager, anleggsrom og sykkelparkering. I det nye kulturhuset er fem av søylene til byggetrinn to erstattet med bæring i tak og vegger for ikke å være i veien for syn til scenene i amfi og Storsalen.

Skisse av amfiet som utekino

Amfiet med sitemuligheter

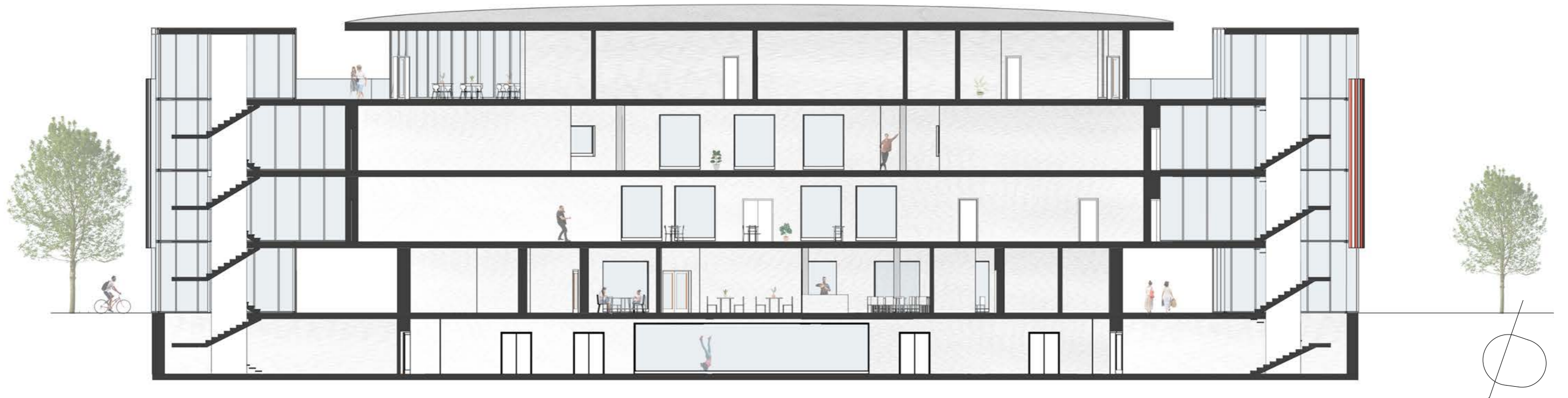
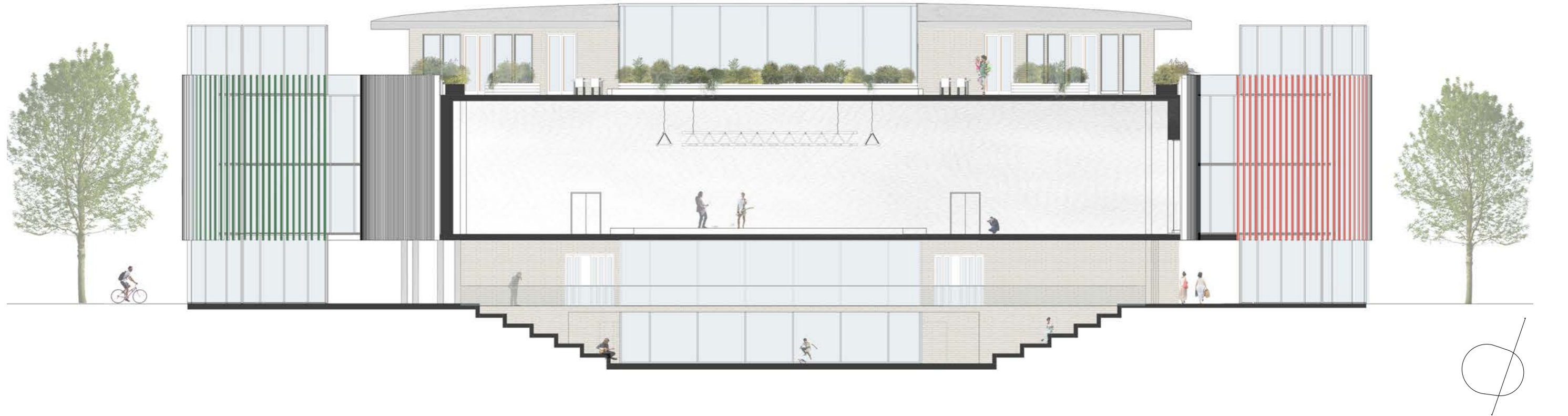
Snittet på denne siden viser den grønne oasen, Atriumet, med sine mange planter og balkonger. I underetasjen er det "Gymsalen" som vises, og over ser vi "Globus Kafé", Verkstedet, utleieplassene og Restauranten med de store vinduene. Her vises også tydelig at Storsalen har en dobbel takhøyde, og hvordan amfiet befinner seg under.

Atriumet er en av hoveddelene som er bevart under transformasjonen, og er kjernen i prosjektet. Dette binner kulturproduksjonen i vest, med forestillingsrommene i øst.

På det første snittet, vist på neste side, er Storsalen med sin doble takhøyde og scenen. Her er det plass til å samle større grupper for ulike arrangementer. Snittet viser også takterrassen med glassveggen til atriumet, som kommer igjen ved amfiet i underetasjen.

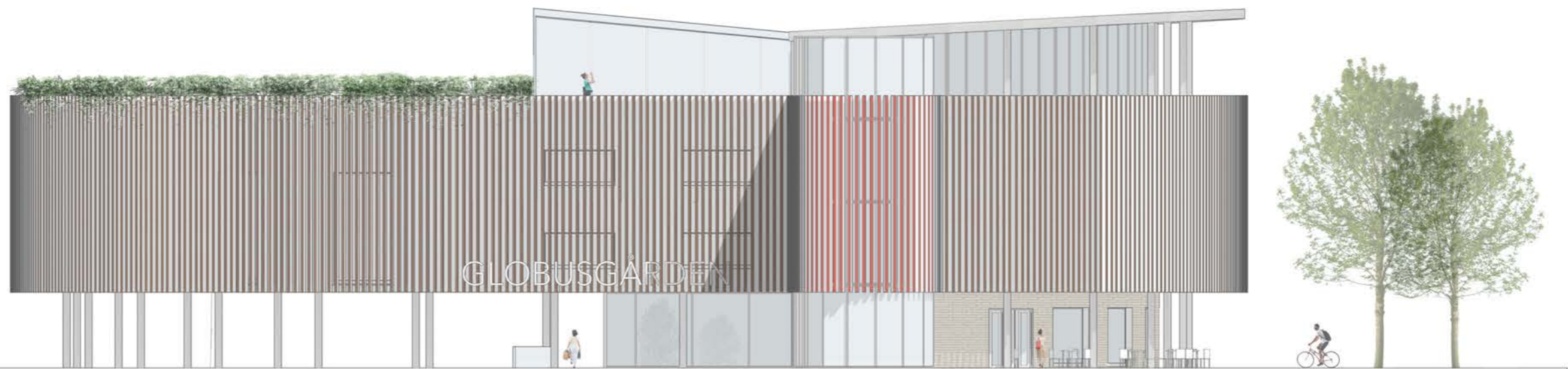
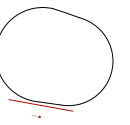
Det nederste snittet viser det som befinner seg bak stor salen og glassveggen til atriumet. Her er gangene som viser produksjonen bak formidlingen og arrangementene til kulturhuset.

SNITT FRA ØST 1:200

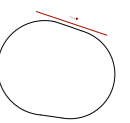

Fra sør

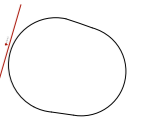
Fra nord

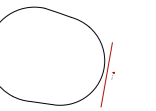
Fasaden til den eksisterende delen består av trespiler. Den er med på å forsterke den ovale formen og gir selve kulturhuset et lett inntrykk da mesteparten av første etasje står på søyler. Trappekjernene har metallspiler i hver sin farge for å skille fra selve kulturhuset, og gjøre orienteringen rundt bygget lettere. Underetasjen, samt første etasje er kledd med teglstein. Restauranten og atriumet har glassfasade for å slippe inn lys, nyte det grønne synet og utsikten fra toppetasjen.

Fra vest

Fra øst

Referanse til historien om Globusgården

Mathiassen, Elise.(2016) Hentet fra: <https://nmbu.brage.unit.no/nmbu-xmlui/bitstream/handle/11250/2422418/Mathiassen2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y> - to byggetrinn

Perspektiv av det nye trappetårnet og gjennomgangen

